

ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΙΟΤΗΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΝΕΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ

Ἐκδίδεται κάθε 1ην καὶ 16 ἐκάστου μηνός

— Ἴδρυτῆς — ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΕΤΡ. ΜΑΘΙΟΠΟΥΛΟΣ.

Διευθύνεται ὑπὸ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Β. Π. ΜΑΘΙΟΠΟΥΛΟΥ

Δ. Ν. ΧΩΡΑΦΑ καὶ Γ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀθῆναι τῇ 16ῃ Αὐγούστου 1942

ΠΩΣ ΕΒΡΑΒΕΥΘΗΝ

Ἵπὸ † Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

«Νὰ γράψης στίχους» αὐτὸ μοῦ εἶπεν ὁ καθηγητῆς μου, ὅταν ἄφισα τὰ θρανία τοῦ Γυμνασίου. Ἀλλὰ πῶς νὰ τοὺς γράψω; Νὰ ἐκθέσω τὰς ἰδέας μου εἰς τὸ πεζόν, ἐσκέφθην καὶ κατόπιν νὰ τὰς μεταβάλω εἰς ἑμμέτρους καὶ ἂν ἤμπορέσω καὶ εἰς ὁμοιοκαταλήκτους. Δοκιμάζω.

Ἄλλ' αὐτὰ δὲν εἶναι ποιήματα! Διὰ ποῖον λόγον τάχα νὰ εἶναι ἑμμέτρα καὶ ὁμοιοκατάληκτα; Καλλίτερα, ἦσαν, ὅπως ἦσαν. Μήπως ἄρα γε πρέπει μαζὶ μὲ τὴν ἰδέαν νὰ μοῦ ἔλθῃ καὶ ἡ διατύπωσις τῆς ἀπ' εὐθείας ἑμμέτρως; Ἐμπρός...

Ἄλλ' αὐταὶ δὲν εἶνε ἰδέαι ποιητικά, εἶνε κοινοτυπία,

Μήπως δὲν εἶμαι ποιητῆς; Ἄς δοκιμάσω πάλιν

Ἄν ἀνθοῦσιν οἱ λειμῶνες
ἂν χλοάζῃ ἡ μυρσίνη,
δι' ἐμὲ τί; ἀφοῦ τήκει
τὴν καρδίαν μου ὀδύνη:

Αὐτὸ τὸ «δι' ἐμὲ τί;...» εἶνε ἄθλιον. Ἐπειτα τί ὀδύνη καὶ τί ξεοδύνη; Ἐγὼ γελῶ ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως τὸ βράδυ.

Μήπως δὲν αἰσθάνομαι αὐτὰ ποῦ

γράφω; Τί ἀγαπῶ λοιπόν; Ἄς ἐρωτήσω τὴν ψυχὴν μου. Μοῦ ἀρέσει τὸ ὠραῖον—καὶ εἰς ποῖον δὲν ἀρέσει—ἐπίσης μοῦ ἀρέσουν καὶ τὰ γλυκύσματα. Ἐμπρός λοιπόν.

Ἀρχίζω νὰ γράφω. Κεραυνοβολῶ τὸν πλοῦτον καὶ τὰς ματαίας ἀπολαύσεις του, κεραυνοβολῶ τὸν μὴ ἰδανικὸν ἔρωτα, τὸν γάμον καὶ τὰς συνεπείας του, κεραυνοβολῶ τὸ κρᾶσι καὶ τ' ἀποτελέσματα του καὶ καταλήγω εἰς τοὺς στίχους:

Ἀλλὰ τὸ γλύκισμα ἀλλὰ ὁ ἔρωσ πάντα ὠραῖα, πάντα γλυκά,
γι' αὐτὸ θὰ ζήσω, γι' αὐτὰ πεθαίνω
τάλλα γιὰ μένα μηδενικά.

Τὸ ἓνα ποίημα κατόπιν τοῦ ἄλλου οὕτω γράφονται, καὶ συμπληροῦνται ἢ πρώτη συλλογῇ, τὴν ὅποιαν ὀνομάζω ἢ «φωνὴ τῆς καρδίας μου» καὶ ἴσια μία, τὴν πηγαίνω εἰς τὸν καθηγητὴν μου· τοῦ τὴν δίδω δειλὰ δειλὰ καὶ φεύγω,

Δειλὰ δειλὰ πάλιν μετὰ τινὰς ἡμέρας πηγαίνω νὰ τὴν πάρω καὶ ν' ἀκούσω τὰς κρίσεις του.

— Αι κρίσεις μου είνε πολύ εύνοϊ-
καί, μοῦ εἶπεν, ἀλλὰ τὰ ποιήματα
δὲν ἔμπορῶ νὰ σοῦ τὰ δώσω, τὰ
ἔστειλα διὰ τὸν Βουτσηναῖον διαγω-
νισμὸν.

Ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως ἔφθασεν. Ἡ
12η Μαΐου τοῦ 1873, Ἡ μεγάλη αἴ-
θουσα τοῦ Πανεπιστημίου ἔχει ὑπερ-
πληρωθῆ. Μὲ τὸν Βουτσηναῖον ἦτο
συγχρόνως καὶ ὁ Ροδοκανάκειος, με-
τὰ τὸν Ποιητικόν, ὁ Φιλολογικός.

Ἐπήγα καὶ ἐγὼ μαζί με τοὺς φί-
λους μου καὶ ἐκαθήσαμεν εἰς τὸ ἐ-
πάνω ἀριστερὸ σκαλάκι τῆς αἰθού-
σης.

Ὁ Κουμανούδης, ὁ Καστόρχης καὶ
ὁ Μιστριώτης ἦσαν οἱ κριταί. Ὁ εἰ-
σηγητὴς ἤρχισε νὰ διαβάζη Ἀνέ-
φερε τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο ποίημα, λού-
ζων αὐτὰ καταλλήλως. Διὰ τὴν «Φω-
νὴν τῆς καρδιάς μου» οὔτε λόγος
λοιπὸν δὲν θὰ γίνῃ; Ἀνησυχῶ διὰ
τὴν περιφρονητικὴν ἀπόρριψιν, γε-
λοῦν καὶ οἱ φίλοι μου εἰς βᾶρος μου.

Ὅταν ἔξαφνα ἀκούεται ὁ Μιστρι-
ώτης λέγων, ὑπολείπονται δύο ἀκό-
μη συλλογαὶ τὰ «Δάκρυα» καὶ ἡ
«Φωνὴ τῆς καρδιάς μου»: Ὁ ποιη-
τὴς τῆς συλλογῆς ταύτης εἶναι ἐμ-
πληκτος πρὸς τὰ γλυκύσματα καὶ
τὰς νεάνιδας, μικροσκοπικός τις Ἀ-
νακρέων ἢ Χριστόπουλος τῶν ζαχα-
ροπωλείων καὶ τῶν αἰθουσῶν ἐν αἰς

συναθροίζονται καλὰ κόραι... Ὁ
ποιητὴς οὗτος δὲν εἶνε μελαγχολι-
κός, οὔτε ἐπιθάνατος, ὡς οἱ πλεῖ-
στοὶ τῶν συναδέλφων του, ἀλλὰ ζω-
ηρὸς εὐθυμος, χαρῆς... Δὲν αἰρεῖ
ἀσέμνως ὅμως τὸν πέπλον τῆς αἰ-
δοῦς, ἀλλὰ πειρᾶται νὰ περιβάλη
τὸ ἐρωτικὸν πάθος με τοὺς τύπους
κοσμίας ἱλαρότητος... Δὲν ἔχει τὰ
παντοειδῆ ψιμύθια πολλῶν ποιητῶν
κομπολακούντων οὐδὲ τὸν τύπον
ἄλλων μεταρσιολεσχῶν, ἀλλὰ πει-
ρᾶται τὰ πράγματα νὰ ἀρη φυσι-
κῶς. Τὰ ἄσματά του ἔχουσι τοιαύ-
την διαύγειαν, ὅσον οὐδεὶς τῶν ἄλ-
λων ποιητῶν τοῦ παρόντος ἀγῶνος
δύναται νὰ ἐπιδειξῆ.

Καὶ οὕτω κατόπιν ἀποσφραγίζεται
ὁ φάκελλος καὶ προσκαλοῦμαι νὰ
λάβω τὴν δάφνην. Τὴν ἐπηκολούθησε
δὲν περιγράφεται ἔγεινα ἀνάρπα-
στος. Ἐνας πελώριος ἄνθρωπος,
τὸν ὅποιον δὲν ἐγνώριζα, με ἐσήκω-
σε ψηλά, ἐνῶ οἱ συμαθηταί μου με
ἐτσιμποῦσαν ἀγρίως. Κατόπιν με ὠ-
δήγησαν ἐν διαδηλώσει εἰς τὸ σπίτι
μου, ὅπου ἡ μητέρα μου, ἀγνωοῦσα
τί συμβαίνει, ἐπετάχθη ἔξω περίτρο-
μος ἀλλ' ἐγὼ κινῶν τὸν πελώριον
στέφανον τῆς δάφνης ἐπρόλαβα φω-
νάζων: «Μητέρα ἐβραβεύθηκα!».

† Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

Μαθητικὸ Διηγηματάκι Τρισχαριτωμένο

ΤΟ ΣΚΑΣΙΑΡΧΕΙΟ

Σὰν ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Τὸ διασκεδαστι-
κῶτατο αὐτὸ μυθιστορηματάκι θὰ σᾶς
εὐχαριστήσῃ πολὺ καὶ δὲν θὰ διαρκέσῃ
παρὰ 6—7 φορές. Εἶναι γραμμένον στὰ
1904 καὶ γι' αὐτὸ τὸν λόγον μὴν παραξέ-
νυτε ὅταν δῆτε γιὰ τρᾶμ τοῦ τὰ θέρ-
νουν ἄλογα καὶ ἄλλα παρόμοια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1ον

Βρισκόμαστε στὴν Ἀθήνα, στὸ σπίτι
τοῦ κυρίου Ἀριστοβουλίδου ὑπεργραμμα-
τικῶς τοῦ ταμείου τοῦ σφραγιστοῦ χάρ-

του. Εἶναι Δευτέρα 12 μεσημέρι τῆ στιγ-
μῆ ἀκριβῶς πρὸς ἀρχίζει ἡ ἀστειοτάτη μας
διήγησις.

Ἡ δις Ἀγλαΐα Ἀριστοβουλίδου κόρη
τοῦ Κου ταμείου πετάχθηκε ἀνήσυχη ἀπ'
τὸ δωμάτιό της.—Μ' ἐζήτησες μαμμά;—
Ὁ Ἀριστείδης ἐγύρισε; Ὁχι, ὄχι ἀκό-
μη. Ἡ κυρία Ἀριστοβουλίδου ὕψωσε τὰ
ἄγαρμπα χέρια της πρὸς τὸν οὐρανὸν. Ἡ
ώρα εἶναι δώδεκα παρὰ τέταρτο καὶ σή-
μερα τὰ μαθήματά του τελειώνουν οἷς

10.30. Ἀχ! Θεέ μου κάτι θὰ τοῦ συνέ-
βηκε. Ἡ Ἀγλαΐα χαμογέλασε χωρὶς ἀ-
νησυχίαν: Καὶ μὲν μαμμά, μήπως εἶ-
ναι ἡ πρώτη φορὰ πού ἔχει ἀργήσει;
Μόλις σχολάζει ἐννοεῖ νὰ κἀνῃ τὴ βόλ-
τα του πότε ὡς τὸ Στάδιο καὶ πότε
στὴν ὁδὸν Σταδίου, ὅπου στέκουντε καὶ
χαζεύουν στὰ μαγαζιά. Ἡ κυρία Ἀριστο-
βουλίδου εἶχε σωριαστῆ πάνω στὴν κα-
ρέκλα της καὶ δὲν ἄκουγε τίποτα. Ἀχ!
ὁ Ἀριστείδης μου!... Τί ἐγίνε; Μὴν ἔ-
παθε τίποτε; Πρέπει νὰ τὸν βροῦμε, πρέ-
πει νὰ τρέξουμε! Ἐξαφνα τῆς ἦρθε μί-
α ἔμπνευσις. Τὰ μάτια της λάμπανε καὶ με-
δυτατῆ φωνὴ φώναξε: Μαριάνθη, Μα-
ριάνθη!

Ἡ Μαριάνθη ἐμφανίστηκε φοροῦσε
μιά μαύρη ποδιά, εἶχε μελανιὲς στὰ δά-
κτυλα, καὶ μακρὰ πόδια, σκεπασμένα με
κάλτσες καρυκωμένες τὰ ὁποῖα πηγαινόρ-
χονταν κάτω ἀπ' τὸ μακρὸν φουστάνι της.
Μελετοῦσε γιὰ νὰ πάρῃ τὸ δίπλωμά της
ὡς ἔξωτερικὴ τοῦ Ἀρσακείου, καὶ ἦταν
κατὰ σειρᾶν ἡ δευτέρα μετὰ τὸν σκασιάρ-
χη Ἀριστείδη, πού ἦταν μαθητὴς τῆς
Δις τοῦ παλαιοῦ Γυμνασίου στὸ λύκειο
τοῦ κυρίου Πεντεπῆ.

— Μαριάνθη ρώτησε ἡ κυρία Ἀριστο-
βουλίδου, πάντοτε με στενοχώρια, ἦπιες
τὸ πρωτὶ τὸ γάλα σου μαζί με τὸν Ἀρι-
στείδη;

— Μάλιστα, μαμμά. Σούπε τίποτ' ἐ-
κτακτο; Ὁχι, μαμμά. Ἦταν τὸ πρόσω-
πό του ὅπως πάντα; Ναί, μαμμά. Μή-
πως ἦταν πολὺ ὄχρος; Ὁχι μαμμά. Εἶ-
χε πολλὴ ὄρεξι; Μά, ὑποθέτω, μαμμά,
πῶς εἶχε πολλὴ ὄρεξι γιὰτι ἔφαγε ὅλη τὴ
σοκολάτα, κι' ἐμένα μοῦ ἄφισε λίγο γάλα
μονάχα, ἀπ' τὸ χτεσινὸ πού ἦταν σχεδὸν
ἐξυρισμένο... Ἀ! Δέξα σοι ὁ Θεός!

Ἡ κυρία Ἀριστοβουλίδου ἀνέπνευσε.
Τὸ πρόσωπό της φωτίστηκε με μικρὴ λάμ-
ψη ἐλπίδος.

Ἡ ἀπαντήσεως τῆς Μαριάνθης τὴν εἶ-
χαν ἐγκαρδιώσει. Καὶ ξαναρώτησε: Τί
σοῦ εἶπε ἅμα σὲ εἶδε τὸ πρωτὶ; Μοῦ εἶπε
ἀνοησίες, μαμμά, ὅπως πάντα. Καὶ ὕστερα
ὅταν καθήσατε δίπλα—δίπλα γιὰ νὰ φά-
τε; Ἡ δεσποινὶς Μαριάνθη εἶπε τότε με
ἀφέλεια. Τότε μαμὰ μοῦ εἶπε ἀστεία λό-

για τὰ ὁποῖα ὅμως τώρα ἔχω ξεχά-
σει...

Ἡ κυρία Ἀριστοβουλίδου ὕψωσε πρὸς
τὸ οὐρανὸ βλέμματα εὐγνωμοσύνης. Ἀ-
φοῦ ὁ Ἀριστείδης τῆς ἔλεγε ἀστεία δὲν
ἦταν οὔτε ἀρρωστος οὔτε κἀν ἀδιάθετος.
Ἄν τὸν ἔβαινε ὅμως ξαφνικὰ ἡ εὐγένεια
διέτρεχε κίνδυνον θανάτου. Ἀντιθέτως
κατὰ τὴς πληροφορίες τῆς Μαριάνθης ἦ-
ταν ἐντελῶς ἴδιος με τὸν Ἀριστείδη πρὸς
ἡξέραν. Ἡ ἀργοπορία του ὅμως ἔξακο-
λουθοῦσε νὰ μένῃ ἀνεξήγητη...

Ὅλα τὰ ρολόγια κτύπησαν μεσημέρι,
καὶ ἀμέσως ἐμφανίστηκε ὁ μικρότερος ὁ
Ἀριστοτέλης, με μίαν πετοῦσα μεγαλύτερη
ἀπ' τὸ ἀνάστημά του, ἀπὸ πίσω του δὲ
ἐμπαινε ἐπισήμως κι' ἐπιβλητικὰ ὁ ἴδιος
ὁ κ. Ἀριστοβουλίδης. Ἡ κ. Ἀριστοβου-
λίδου ὤρμησε ἐπάνω του, σὰν λύκαινα στὸ
θύμα της, καὶ φώναξε με παρακτικὸ
τόνο: Ἀριστόβουλέ μου ὁ Ἀριστείδης
μας δὲν ἦρθ' ἀκόμα. Ὁ κ. Ἀριστόβουλος
Ἀριστοβουλίδης, —πράγμα πολὺ ἐκπλη-
κτικὸ ἀλήθεια!— δὲν φάνηκε πῶς ἀνη-
σύχισε διόλου μ' αὐτὸ τὸ ξαφνικὸ, ἀλλὰ
ἀποκρίθηκε καθησυχαστικὰ στὸ ἔτερον ἡ-
μισί του: Τόσο τὸ χειρότερο γι' αὐτὸν
Ἄς κάτσωμε στὸ τραπέζι.

— Καὶ μπῆκε στὴν τραπέζαρια ἀκολου-
θούμενος ἀπ' τὴν Μαριάνθη, Ἀγλαΐα
τὸν μικρὸ Ἀριστοτέλη καὶ τὴν καταλυ-
πημένη κ. Ἀριστοβουλίδου. Ἡ μαμμά
κατάπιε τὰ δάκρυά της καὶ ἄρχισε νὰ κό-
βῃ φέτες φέτες τὸ ψητό. Ἐν τῷ μεταξὺ
ἡ Ἀγλαΐα ἔρριχνε ἀγωνιώδη βλέμματα
σὲ μίαν θέσι ἡ ὁποία δὲν ἦταν τοῦ ἀπο-
λωλῶτος υἱοῦ καὶ ἡ ὁποία ὅμως ἦταν ἐ-
πίσης κενή. Ἄν πῆγαινα νὰ φανᾶξω τὴν
Κλεοπάτρα;—τόλμησε ἐπὶ τέλους νὰ ρω-
τήσῃ τὸν πατέρα της.

Ὁ κ. Ἀριστοβουλίδης ἐσκούπισε μ' ἐ-
πισημότητα τὰ μουστάκια του καὶ τὸ γε-
νάκι του καὶ εἶπε: Πῆγαινε νὰ τὴ φανᾶ-
ξῃς σοῦ τὸ ἐπιτρέπω.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐπόμενον)

Λ. Χ.

ΤΥΠΟΙΣ: Ε. Τσινίκα - Δ. Τσουλάτη
Πλατεία Ἀγ. Θεοδώρων Σκουλενίου 1
Ἐκτελοῦνται παντὸς εἶδους Τυπογρα-
φικαὶ καὶ Βιβλιοδετικαὶ ἐργασίαι.

Η ΕΚΑΤΟΝΤΑΠΥΛΙΑΝΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥ

Στην Πάρο, στ' ὄμορφο νησί τῶν Κυκλάδων, πού βρίσκεται δυτικά τῆς Νάξου, εἶναι ὁ πανάρχαιος βυζαντινός ναός τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς, ἀφιερωμένος στή μνήμη τῆς Παναγίας Παρθένου.

Συγκεχυμένες παραδόσεις γύρω στήν ἰδρυσι τοῦ ναοῦ ἔχουνε πλαστή.

Καί πρώτα - πρώτα ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξης ἄλλοι τήν θέλουνε Ἐκατονταπυλιανή, τήν ἐκκλησία δηλαδή πού ἔχει ἑκατό πύλες ἄλλοι Κάτω πολιανή, ὡς ἰδρυθεῖσα εἰς τήν κάτω πόλι τῆ σημερινῆ Παρκιά, πρωτεύουσα τοῦ νησιοῦ. Λένε δέ, ὅτι αὐτοί εἶναι ἔργο τῆς Ἁγίας Ἐλένης. Πολλοί πιστεύουν ὅτι τήν ἔκτισε ὁ ἀρχιτέκτων τῆς Ἁγίας Σοφίας. Οἱ Βυζαντινολόγοι ὁμως παραδέχονται ὅτι εἶναι κτίσμα τῶν χρόνων τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Μά ἡ παράδοσι τῆς Ἁγίας Ἐλένης εἶναι ἡ πιό γνωστή στους κατοίκους τοῦ νησιοῦ καί ἡ περισσότερο πού μπορεῖ κανεῖς νά πιστέψη.

Ὅταν ἡ μητέρα τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ἔκαμε τὸ ταξεῖδι γιά τοὺς Ἁγίους Τόπους, τρικυμία τήν ἀνάγκασε νά βρῆ καταφύγιο στὸ σίγουρο λιμάνι τοῦ νησιοῦ. Ἐκεῖ, περιμένοντας καλωσύνη, προσεύχεται ἡ εὐσεβὴς βασιλομήτωρ νά τήν ἀξιῶση ὁ Θεὸς νά ἐκπληρώσῃ τὸ σκοπὸ τοῦ ταξειδιοῦ τῆς νά βρῆ τὸν Τιμιο Σταυρό.

Ἔτσι, γυρίζοντας μὲ τοὺς ἱερούς τῆς πόθους ἐκπληρωμένους στὴ Βασιλεύουσα, διέταξε τήν ἀνέγερσι τοῦ μεγαλόπρου ναοῦ στὸ μέρος πού βρῆκε καταφύγιο καί εἰσακούστηκε ἡ προσευχή τῆς.

Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο δικαιολογεῖται καί τὸ κτίσιμο ἐνὸς τέτοιου περίλαμπρου μνημείου στήν τότε ἐρημιὰ τοῦ νησιοῦ.

Σήμερα βέβαια ἔχει ἐξαφανιστεῖ τὸ παλῆ κάλλος καί ἡ μεγαλοπρέπεια τοῦ ναοῦ. Ὁ ὄγκος τῆς ὁμως ἐπιβάλλεται καί ἡ ἰδιόρρυθμος ἀρχιτεκτονικὴ πού ἔχουν δημιουργήσει διάφορες προσθήκες συγκινεῖ βαθειά.

Ἄλλὰ ἂς δοῦμε πῶς περιγράφει τὸν ναὸ ὁ Συμεὼν ὁ Μεταφραστῆς πού τὸν

ἐπεσκέφθη κατὰ τὰ μέσα τοῦ Γ'. αἰῶνος.

« Ἀφοῦ λοιπὸν ἐθυμίσαμεν καί προσευχήθημεν περιερχόμεθα θαυμάζοντες τὸν ναόν. Ἦτο δὲ οὗτος ἀξιοθέατος καί πανήγυρις ἀληθῆς τῶν ὀφθαλμῶν, διασώζων ἀκόμη λείψανα τῆς παλαιᾶς ὠραϊότητος διότι συμμετρῶς ἦτο ὀλόκληρος ὠκοδομημένος, στολισμένος μὲ πολλοὺς κίονας ἀπὸ λίθον βασιλικόν καί εἰς τὸν τοῖχον εἶχεν ἐπενδύσεις μαρμάρων ὁμοίων μὲ τοὺς κίονας. Εἰς τόσον δὲ μέγαν βαθμὸν εἶχε λεπτύνει τὸν λίθον ὁ τεχνίτης, ὥστε ἐνόμιζες ὅτι ὁ τοῖχος ἦτο ἐνδεδυμένος διὰ βυσσίνων ὑφασμάτων... Ὅτε δὲ εἶδομεν τὸ ὑπὲρ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν ὀρόφιον, τὸ ὁποῖον συνήθως ὀνομάζωμεν κυβώριον, ἐμείναμεν κατάπληκτοι διὰ τὴν τερπνότητα αὐτοῦ. Διότι δὲν ἐφαίνετο τὸ τερνευτὸν ἐκεῖνο ἔργον ὅτι εἶχε φύσιν μαρμάρου οὐδὲ ὅτι εἶχε λαξευθῆ διὰ σιδήρου καί τέχνης καί χειρός, ἀλλ' ἐφαίνετο ὅτι ὁ τεχνίτης εἶχε περιβάλλει μὲ γάλα πηγμένον εἰς δξύγαλα ὄλον τὸ ἔργον συμφώνως μὲ τὸ σχῆμα αὐτοῦ τοῦτο μὲν ἔκειτο τετραυσιμένον ἡμεῖς δὲ ἐτρέχομεν ὄλοι μαζί νά τὸ ἴδωμεν, καταρώμενοι τὸν συντριψαντα αὐτό διότι ἦτο κειμήλιον καί ἀνάθημα ἄξιον οἴκου Θεοῦ».

Φυσικὰ σήμερα, ὁ ἀπλὸς ἐπισκέπτης δύσκολα θὰ δικαιολογήσῃ τὸν θαυμασμό τοῦ Συμεὼν· χρειάζεται ἀσκημένο μάτι στήν τέχνη καί τήν ἱστορία γιά νά μπορέσῃ νά διεῖδῃ εἰς τὸν ναὸ τὴν παλῆ ὠμορφιά του. Τὸ ἔξαισιο κυβώριον τὸ ὁποῖο χαρακτηρίζει ὁ Συμεὼν ὡς «κειμήλιον καί ἀνάθημα ἄξιον οἴκου Θεοῦ», δὲν βρίσκεται πλέον. Ἀραβες πειραταὶ προσπαθοῦντες νά τὸ πάρουν μαζί τους τὸ κομμάτισαν. Τὸ σημερινὸ κυβώριον, μαρμάρينو κ' αὐτό, φιλοτεχνήθηκε οὐ χρόνους νεώτερος καί εἶναι ἄξιο θαυμασμοῦ, τὸ δὲ εἰκονοστάσι, ἔργο τῶν τελευταίων χρόνων, σὲ Πάριο μάρμαρο δουλεμένο, ἀντικαθιστᾷ τὸ παλῆ ξυλόγλυπτο τοῦ ὁποῖου καμμάτια κομμάτια διακοσμοῦνε τὸ νεώτερο, ἄλλα δὲ βρίσκονται στὸ μουσεῖο τοῦ ναοῦ.

Ἡ ἐκκλησία τῆς ἑκατονταπυλιανῆς ἔ-

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Ἀγαπητοί μου

Πολλοὶ ἀπὸ εἰς θὰ διαβάζουν στήν Διαπλάση τῶν Παίδων τὶς Ἀθηναϊκὲς ἐβδομαδιαῖες ἐπιστολὲς τοῦ Διευθυντοῦ τῆς κ. Γ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ, πού τὶς γράφει ἀπ' τὸ 1896. Καί παρόμοιο θέλησα νά κανῶ κ' ἐγὼ γράφοντα σας ἀπὸ μιὰ τέτοια ἐπιστολὴ πού θὰ εἰς δείχνει τὴ ζωὴ τῶν 15 ἡμερῶν πού περάσατε μόνι σας. Σήμερα γιά πρώτη φορὰ δὲν θὰ εἰς γράψω πολλὰ λόγια. Θὰ εἰς κάνω ἕνα εἶδος εἰσαγωγῆς σὰν νὰ ποῦμε. Κι' ἀρχίζω : « Πολλοὶ ἀπὸ εἰς σὰν ἀμουστακοὶ ἔφηθην πού εἰσεθε σὰν κ' ἐμένα θὰ εἰς γεννήθηκαν πολλές φορὲς στὸ μυαλό σας πολλὲς ἀπορίες. Βέβαια ἀκριβῶς δὲν μπορῶ νὰ εἰς καθορίσω ἀλλὰ ξέρω καλά ἀπ' τὸν ἑαυτὸ μου. Λοιπὸν μόλις εἰς γεννιέται μιὰ τέτοια ἀπορία δὲν θάχατε παρὰ νὰ μοῦ τὴ γράψετε. Π. χ. Τί εἶναι ὁ νόμος περὶ πνευματικῆς ἰδιοκτησίας ; Ἡ πότε πέθανε ὁ τάδε Βασιλεὺς ; Τί εἶναι ἡ διγλωσσία περὶ ἔχουμε ἀκούσει πολλὲς φορὲς νὰ λένε ὅτι ὑπάρχει στήν Ἑλλάδα ; Πότε θ' ἀνοίξουν τα σχολεῖα ; Ὁ τάδε Συγγραφεὺς εἶναι δραματικός ἢ γελοιογράφος ; Τί βιβλία νὰ διαλέξουμε γιά νὰ καταρτίσουμε μιὰ ὠραία βιβλιοθήκη ; Πέ-

ορτάζει στὶς 15 Αύγουστου, Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Παράδοξως ὁμως ὁ πάνσεπτος αὐτὸς ναὸς μὲ τὴ θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς Παρθένου δὲν συγκεντρώνει τὸ πλῆθος τῶν προσκυνητῶν πού ἔρχε- πτε πλὴν τῶν πέντε χωριῶν τῆς νήσου καί τῶν γύρω κοντινῶν νησιῶν πού θεωροῦνε καθήκον τους νὰ τιμῶνε κάθε χρόνον καί νὰ τιμήσουνε καί φέτος τὴ χάρι τῆς.

Ἔτσι λοιπὸν τελειώνοντας τὴν συντομὴ αὐτὴ περιγραφή ἐλπίζω πῶς θὰ εἰς ἐκίνησα τὸ ἐνδιαφέρον μιᾶς μελλοντικῆς θρησκευτικῆς καί καλλιτεχνικοῖστορικῆς ἐπισκέψεως στὸ παλῆ αὐτὸ μνημεῖο τῆς Βυζαντινῆς τέχνης τὸ ὁποῖο θεωρεῖται τὸ μεγαλύτερο στήν Ἑλλάδα.

ΠΑΝΑΓ. Φ. ΜΑΘΙΟΠΟΥΛΟΣ

σες Βιβλιοθήκες ὑπάρχουν ἐδῶ στήν Ἑλλάδα ; Ποιὰ εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ Πανεπιστημίου μας ; Ποιὸς εἶναι ὁ μεγαλύτερος πλανήτης ; Ἡ νὰ μοῦ στέλνετε ποιηματάκια σας ἢ περὶ διηγηματάκια σας καί νὰ μοῦ ζητᾶτε τὴν . . . γερωνική μου γνώμη.

Ἐπίσης ὅτι ἄλλη περιέργεια ἤθελε εἰς γεννηθῆ μπορεῖτε νὰ μοῦ τὴ γράψετε κ' ἐγὼ σὰν γέρω—Σοφὸς πού εἰμαι πάντα τὴν ἀπορία σας θὰ εἰς τὴν ξεδιαλύνω ὅπως μπορῶ καλύτερα. Θὰ γράψω μιὰ ὀλόκληρη ἐπιστολὴ ἀποκλειστικά γιά τὴν ἐρώτησί σας τὴν ὁποῖαν θ' ἀναπτύσσω. Βέβαια ἐγὼ δὲν εἰμαι οὔτε ὁ κύριος Φαίδων τῆς Διαπλάσεως, οὔτε ὁ θεῖος Πλάτων τοῦ Παιδικοῦ Κόσμου. Ἄλλὰ ὅπως θὰ δῆτε καί ἡ δικῆ μου ἐπιστολὴ καί ἡ δικῆ σας ἀπαντήσεως θὰ εἰναι γραμμένες ἀπὸ πέννα πραγματικοῦ γέρου.

Ἐπίσης θὰ εἰς γράψω βιογραφίες ἐπιφανῶν ἀνδρῶν καθὼς καί ὠραίους περιπάτους ἀνὰ τὰς ὠραίας Ἀθήνας καί περὶχωρα. Ἐν ὀλίγοις θάρθῃ καιρὸς πού θ' ἀνοίγετε τὸ φύλλο κατ' εὐθείαν στήν ἐπιστολὴν τόσον θὰ εἰς ἀρέση.

Καί μιὰ σύσταση. Ὅσοι θέλουν ἀπὸ εἰς νὰ μ' ἐρωτήσουν τίποτε μποροῦν νὰ ἐσωκλείσουν τὴν ἐρώτησί τους μέσα στὸ γράμμα πού θ' ἀπευθύνουν πρὸς τὸ περιοδικό. Ἄλλὰ μποροῦν ἐπίσης κατ' εὐθείαν σπῆτι μου στήν διεύθυνση τοῦ γραφείου. Δηλαδή «Βασιλεῖον Π. Μαθιοπούλου Χάνσεν 20». Ἐννοεῖται ὅτι ὅσοι ἀπευθύνονται σὲ μένα δὲν θὰ πληρώνουν κανένα δικαίωμα συμμετοχῆς. Θὰ εἰναι ἀπολύτως δωρεάν. Μόνο εἰς παρακαλῶ νὰ γράφετε καθαρὰ σὲ ἀσπρὴ κόλλα κ' ἀπ' τὴ μιὰ μόνο ὀψι τοῦ χαρτιοῦ, γιὰτι ἐγὼ καθὼς εἰμαι . . . γέρος δὲν βλέπω τὰ κακὰ γράμματα. Θὰ γράφῃ δὲ κάθε γράμμα ἀπάνω - ἀπάνω τὰ ἐξῆς : Πρὸς τὸν Γέρω - Σοφὸ κ. τ. λ.» Καί τώρα εἰς ἀφίνω γιὰτι ἀρκετὰ πιά εἰς ἔγραψα. Θὰ εἰς ξαναμιλήσω μετὰ 15 μέρες πάλι ἀν θέλῃ ὁ Θεός.

Σᾶς στέλνω ἕνα γλυκὸ φιλάκι.

Ο ΓΕΡΩ - ΣΟΦΟΣ

ΕΝΑΣ ΑΠΑΙΤΗΤΙΚΟΣ ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ

Τὸ σκάκι θὰ τὸ ξέρετε ὅλοι σας. Πῶς παίζεται κι' αὐτὸ ἐπίσης ἀρκετοί. Δὲν θὰ ξέρετε ὅμως κάτι ἄλλο! Τὴν ἱστορία του! Γι' αὐτὸ θὰ σᾶς τὴν διηγηθῶ ἐγὼ ὅσο μπορῶ καλύτερα. Τὸ 500 μ.Χ. ζοῦσε στὴν Ἰνδία ἕνας σοφὸς Βραχμᾶνος ποὺ λεγόταν Σάσα. Μιά μέρα λοιπὸν παρουσιάστηκε στὸν βασιλεῖα Σιράμ καὶ τοῦ ἔδειξε ἕνα παιχνίδι πολὺ πλοκο δικῆς τοῦ ἐφευρέσεως. Ὁ βασιλεὺς ἐνθουσιάστηκε μὲ τὸ εὐφυὲς καὶ δύσκολο παιχνίδι τοῦ Βραχμᾶνου καὶ τοῦ εἶπε τί ζητάει σ' ἀντάλλαγμα τοῦ παιχνιδιοῦ. Ὁ Σάσα ζήτησε νὰ τοῦ δοθῆ ἡ ποσότης σταριοῦ τὸ ὅποιον θὰ χωροῦσε στὰ 64 τετραγωνίδια τοῦ Σκάκι. Δηλαδή στὸ πρῶτο 1, στὸ δεύτερο 2, στὸ τρίτο 4, στὸ τέταρτο 8 κ. ο. κ. καὶ συνεχῶς διπλασιάζοντας τὴν ποσότητα τοῦ σταριοῦ τοῦ προηγουμένου τετραγωνιδίου στὸ ἐπόμενον. Ὁ Βασιλεὺς γέλασε μὲ τὴν καρδιά του γιὰ τὴ μικρὴ αὐτὴ θέλησι τοῦ Βραχμᾶνου καὶ μὴ ὑποπτεύοντας τί τὸν περίμενε διέταξε τὸν ἀποθηκάριο τῆς Αὐλῆς νὰ δώσῃ τὸ ἀνάλογο στάρι στὸν Σάσα. Ὑστερα ὅμως ἀπὸ λίγη ὥρα ἐφανίστηκε ὁ ἀποθηκάριος του καὶ τοῦ εἶπε ὅτι γιὰ νὰ ἰκανοποιηθῆ ἡ ἐπιθυμία τοῦ Σάσα χρειάζοντουσαν 16.384 πόλεις, κάθε πόλις νὰ ἔχη 1080 ἀποθήκες, κάθε ἀποθήκη νὰ ἔχη ἀποθηκευμένα 174.762 μέτρα σίτου, καὶ κάθε μέτρον σίτου κατὰ μέσον ὄρο νᾶχη 32.768 κόκκους.

Ἡ ἱστορία δὲν ἀναφέρει τί ἔκανε ὁ Βασιλεὺς. Τώρα ἂν ἐσεῖς δὲν μὲ πιστεύετε δὲν ἔχετε παρὰ νὰ δοκιμάσετε καὶ νὰ πεισθῆτε ἀπόλυτα.

ΓΕΩΡ. Δ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
1-10-1939

ΣΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

Μιά μέρα, καθόμουνα στὸ μπαλκόνι μας καὶ ἔβλεπα τὸν κόσμον ποὺ περνοῦσε. Μεταξὺ ἄλλων, περνοῦσαν καὶ δύο χωρικοί, ὁ ἕνας νέος κι' ὁ ἄλλος γέρος καὶ κουφός. Ὁ νέος ἔλεγε στὸ γέρον, συνεχίζοντας προηγούμενη ὁμιλία, καὶ τὸνίζοντας μόνο τίς τελευταῖες λέξεις:

— «Νὰ τοῦ πῆς τοῦ γιοῦ σου, εἶναι καλὴ κοπέλλα, νὰ τὴν πάρῃ γυναῖκα του» φτωχιά μὰ προκομμένη» ζῆ μὲ τὰ χέρια της. — «Α! ἄπαντᾷ ὁ ἄλλος, ἔχει καὶ μαγαζί! Μμμ!!! Ὁ ἄλλος ἐξακολουθεῖ χωρὶς νὰ τὸν διορθώσῃ: — Δὲν θάχη φασαρίες μὲ πεθερικά, εἶναι ὄρφα-

νή. Μονάχα ἔχει τρεῖς θειάδες. — Μπᾶ! ἔχει καὶ τρεῖς χιλιάδες: . . . καλὴ εἶναι, καλὴ! Μμμ!!!»

Προσπέρασαν. Δὲν ἄκουσα πιά τί ἄλλα εἶπαν, ἀλλ' ἂν κρίνω ἀπ' αὐτὰ τὰ λίγα, ὠραῖες πληροφορίες θὰ δώσῃ ὁ γέρον τοῦ γιοῦ του γιὰ τὴν νύφη.

Γ ΑΠΕΡΓΙΔΗΣ 16 Μαΐου 1938

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΝΔΡΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Πρόεδρος: Ποιὰ εἶναι ἡ τελευταία σου ἐπιθυμία κατηγορούμενε;

Κατηγορούμενος: Νὰ μάθω... Κινέζικα κύριε Πρόεδρε!

Μιλᾶνε δύο Τερατολόγοι

Ὁ πρῶτος διηγῆται στὸν δεύτερον ὅτι ποὺ ὀλίγων ἡμερῶν εἶδε ἕναν ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸ Παλαιὸ Φάληρον, πῆγε στὸ Νέον καλυμβῶντας καὶ ἔχοντας στοὺς ὤμους του δύο ἄλλους.

Ὁ δεύτερος ψευδολόγος μὴ βρῶσκοντας μεγαλύτερον ψέμμα γιὰ νὰ τοῦ πῆ τοῦ ἀπαντᾷ:

— Καὶ δὲ μ' ἐγνώρισες καὶ μένε, ἐγὼ ἤμουνα αὐτὸς ποὺ κολυμβοῦσε.

Μία μικρὴ 4 ἐτῶν προσπαθεῖ νὰ ἡσυχάσῃ τὸν μικρὸ τῆς ἀδελφὸν ποὺ ἦταν 3 μόνον μηνῶν, ἐπειδὴ ἔκλαιγε ἀκατάπαυστα.

— Δὲν μοῦ λῆς μαμά, ποῖος μᾶς τὸν ἔστειλε τὸν δρακοῦλη; ρωτᾷει!

— Ὁ Θεὸς παιδί μου, γιὰ νὰ παίξετε μαζί ἀγαπημένα. Ἄ! Καταλαβαίνω! Ὁ ἔκλαιγε φαίνεται πολὺ ἐκεῖ πάνω, καὶ μᾶς τὸν ἔστειλε γιὰ νὰ τὸν ξεφορτωθῆ.

Ὁ Γιωργάκης ρωτᾷει τὴν ἀδελφὴ του: Γιατί Μαρίκα, τὸν χειμῶνα δὲν εἶναι πολλὰ φρούτα ὅπως τὸ Καλοκαίρι;

— Δὲν τὸ καταλαβαίνεις; Τὸν χειμῶνα κάνει κρῶο καὶ δὲν τ' ἀφίνει ἡ μαμά τους νὰ βγοῦν έξω.

Ὁ Κουφιοκεφαλᾶκης ἔγινε ὑπάλληλος σ' ἕνα μουσικὸ κατάστημα. Ἐνας πελάτης μπαίνει καὶ τὸν ρωτᾷει: Πουλάται κομμάτια βιολιοῦ;

Ὁχι ἀπαντᾷ ὁ Κουφιοκεφαλᾶκης, μὴνο βιολιά ὀλόκληρα!

Λόγω πληθώρας ὕλης, τὸ μυθιστόρημα: Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΤΩΝ ΜΟΪΚΑΝΩΝ ἀνοβάλλεται γιὰ τὸ προσεχές. Ἐπίσης τὸ περιεχόμενον τοῦ προσεχοῦς φύλλου θὰ εἶναι ποικίλλον καὶ ἐκλεκτόν.